

ТРЕЋЕ ОДЕЉЕЊЕ

ПРЕДМЕТ МАРКОВИЋ против Србије

(Представка број 70661/14)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

28. март 2017. године

Ова пресуда је правоснажна, али може бити предмет редакцијске измене.

У предмету Марковић против Србије,

Европски суд за људска права (Треће одељење), на заседању Већа у саставу:

Luis López Guerra, *председник*,

Dmitry Dedov,

Branko Lubarda, *судије*,

и Fatoş Ağacı, *заменик секретара Одељења*,

После већања на затвореном заседању 7. марта 2017. године,

Доноси следећу пресуду, која је усвојена тог дана:

ПОСТУПАК

1. Предмет је формиран на основу представке (број 70661/14) против Србије коју је Суду поднео, према члану 34. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода (у даљем тексту: „Конвенција“), српски и аустријски држављанин, господин Вукоман Марковић (у даљем тексту: „Подносилац представке“), 13. октобра 2014. године.

2. Владу Србије (у даљем тексту: „Влада“) првобитно је заступао њен бивши заступник, госпођа В. Родић, а одскора њен садашњи заступник госпођа Н. Плавшић.

3. Представка је 1. септембра 2015. године прослеђена Влади.

4. Влада је ставила примедбу на разматрање представки од стране Одбора. Пошто је размотрио примедбу Владе, Суд је одбацује.

ЧИЊЕНИЦЕ

I. ОКОЛНОСТИ ПРЕДМЕТА

5. Подносилац представке рођен је 1951. године, а живи у месту Waldegg, Аустрија.

6. Подносилац представке је 28. септембра 1994. године покренуо парнични поступак тражећи да се изврши подела одређене имовине.

7. Општински суд у Ивањици је 5. јануара 2009. године прекинуо наведени поступак до окончања другог парничног предмета.

8. Изгледа да је наведени парнични поступак још у току.

9. Уставни суд је 23. јуна 2011. године утврдио повреду подносиоачевог права на суђење у разумном року и наложио убрзање спорног поступка. Суд је додатно саопштио да подносилац представке има право на тражену накнаду нематеријалне штете, у складу са чланом 90. Закона о Уставном суду (види став 13, члан 90. у даљем тексту).

10. Чини се да се подносилац представке обратио Комисији за накнаду штете 11. децембра 2011. године и тражио исплату досуђене накнаде, али очигледно није добио одговор.

II. РЕЛЕВАНТНО ДОМАЋЕ ПРАВО

А. Устав Републике Србије из 2006. године (објављен у „Службеном гласнику Републике Србије“ – „Сл. гласник РС“ – број 9806)

11. Члан 32. став 1. утврђује, између осталог, да свако има право на правично суђење пред судом приликом утврђивања његових права и обавеза.

12. Члан 170. утврђује да се „уставна жалба може изјавити против појединачних аката или радњи државних органа или организација којима су поверена јавна овлашћења, а којима се повређују или ускраћују људска или мањинска права и слободе зајемчене Уставом, ако су исцрпљена или нису предвиђена друга правна средства за њихову заштиту.“

Б. Закон о Уставном суду (објављен у „Службеном гласнику РС“, број 10907)

13. Релевантне одредбе овог закона гласе како следи:

Члан 7. став 1.

„Одлуке Уставног суда су коначне, извршне и општеобавезујуће.“

Члан 82. ст. 1. и 2.

„Уставна жалба може се изјавити против појединачног акта или радње државног органа или организације којој је поверено јавно овлашћење, а којима се повређују или ускраћују људска или мањинска права и слободе зајемчене Уставом, ако су исцрпљена или нису предвиђена друга правна средства или је законом искључено право на њихову судску заштиту.“

Уставна жалба може се уложити чак и ако сви доступни правни лекови нису исцрпљени у случају повреде права подносиоца представке на суђење у разумном року.“

Члан 83. став 1.

„Уставну жалбу може изјавити свако лице које сматра да му је појединачним актом или радњом државног органа или организације којој је поверено јавно овлашћење повређено или ускраћено људско или мањинско право и слобода зајемчена Уставом.“

Члан 84. став 1.

„Уставна жалба се може изјавити у року од 30 дана од дана достављања појединачног акта, односно од дана предузимања радње којом се повређује или ускрађује људско или мањинско право и слобода ... [у питању]...“

Члан 89. ст. 2. и 3.

„Када Уставни суд утврди да је оспореним појединачним актом или радњом повређено или ускраћено људско или мањинско право и слобода зајемчена Уставом, може поништити појединачни акт, забранити даље вршење радње или одредити предузимање друге мере или радње којом се отклањају штетне последице утврђене повреде или ускраћивања зајемчених права и слобода и одредити начин правичног задовољења подносиоца.

Одлуком којом се усваја уставна жалба Уставни суд ће одлучити и о захтеву подносиоца уставне жалбе за накнаду штете или елиминисању других штетних последица пред надлежним телом, у складу са законом.“

Члан 90.

„... [Подносилац представке који је добио одлуку Уставног суда у своју корист] ... може поднети захтев за накнаду штете Комисији за накнаду штете да би постигао договор око износа ... [накнаде која ће се досудити] ...

Ако Комисија за накнаду штете не пресуди повољно по захтеву за накнаду штете или ако одлуку не донесе у року од 30 дана од датума његовог подношења, подносилац представке може уложити парничну тужбу за накнаду штете код надлежног суда. Ако се постигне само делимичан договор, парнична тужба може се поднети за преостали део износа који се тражи.

Састав и рад Комисије за накнаду штете регулише Министарство правде.“

ПРАВО

I. НАВОДНА ПОВРЕДА ЧЛАНА 6. СТАВ 1. КОНВЕНЦИЈЕ

14. Подносилац представке притуживао се да дужина парничног поступка у питању није била компатибилна са захтевом „разумног рока“. Он се позвао на члан 6. став 1. Конвенције, који гласи како следи:

Члан 6. став 1.

„Свако, током одлучивања о његовим грађанским правима и обавезама ... има право на ... расправу у разумном року пред ... судом ...“

A. Допуштеност

15. Влада је констатовала да је подносилац представке добио одлуку Уставног суда, којом је утврђена повреда његовог права на

суђење у разумном року. Међутим, пошто он није покренуо посебну парницу за накнаду штете, он не може даље да тврди да је жртва наводне повреде. Из истог разлога мора се, такође, сматрати да подносилац није исцрпео све доступне домаће правне лекове. Суд сматра да ову примедбу треба разматрати само у оквиру статуса жртве подносиоца представке (види, уз одговарајуће измене, *Видаковић против Србије* (одлука), број 16231/07, 24. мај 2011. године).

16. Суд подсећа да статус жртве подносиоца представке, у смислу члана 34. Конвенције, зависи од чињенице да ли су домаћи органи признали, било изричито или прећутно, наводну повреду Конвенције и да ли су, ако је неопходно, пружили одговарајуће обештећење с тим у вези. Тек када се испуне ови услови, супсидијарна природа заштитног механизма Конвенције искључује разматрање представке (види *Cocchiarella против Италије* [ВВ], број 64886/01, став 71, ЕЦХР 2006-V; и *Cataldo против Италије* (одлука), број 45656/99, 3. јун 2004. године).

17. Суд, с тим у вези, констатује да је Уставни суд утврдио да је право подносиоца представке на утврђивање потраживања у разумном року повређено (види став 9. у горњем тексту), чиме је призната повреда на коју се жалио и чиме је делотворно испуњен први услов утврђен праксом Суда.

18. Статус жртве подносиоца представке затим зависи и од тога да ли је досуђено обештећење одговарајуће и довољно у погледу правичног задовољења како је предвиђено чланом 41. Конвенције (види *Dubjaková против Словачке* (одлука), број 67299/01, 19. октобар 2004. године).

19. С тим у вези, Суд подсећа да се у предметима због дужине поступка једна од карактеристика довољног обештећења која може елиминисати статус жртве парничне странке односи на досуђени износ. Овај износ зависи, нарочито, од карактеристика и делотворности правног лека. Стога државе које су, као Србија, усвојиле правни лек осмишљен и за убрзавање поступка и за досуђивање накнаде, имају слободу да досуђују износе који – иако су нижи од износа које Суд досуђује – нису неоправдани (види *Cocchiarella против Италије* [ВВ], цитирана у горњем тексту, ст. 96, 97.).

20. У овом предмету, осим што је утврдио повреду, Уставни суд је саопштио да подносилац представке има право на накнаду нематеријалне штете. Међутим, из материјала који поседује, Суд примећује да изгледа да подносиоцу представке никада није досуђена таква накнада (види став 10. у горњем тексту).

21. Суд, према томе, закључује да подносилац представке није изгубио статус жртве, у смислу члана 34. Конвенције. Примедба Владе

с тим у вези се стога мора одбацити (види *Прохаска, Продановић и други против Србије*, број 63003/10 и редом, 8. новембар 2016. године).

22. Суд даље констатује да ова притужба није очигледно неоснована у смислу члана 35. став 3 (а) Конвенције. Она није ни недопуштена по неком другом основу. Према томе, она се мора прогласити допуштеном.

Б. Основаност

23. Влада је у суштини поновила своје аргументе изнете у вези са допуштеношћу представке.

24. Подносилац представке је поновио своју притужбу.

25. С обзиром на горе наведено, а посебно с обзиром на став Суда у вези са статусом жртве подносиоца представке, Суд закључује да је у овом предмету дужина поступка у питању била прекомерна и да није испунила захтев „разумног рока“.

26. Према томе, дошло је до повреде члана 6. став 1. Конвенције.

II. ПРИМЕНА ЧЛАНА 41. КОНВЕНЦИЈЕ

27. Члан 41. Конвенције прописује:

„Када Суд утврди прекршај Конвенције или протокола уз њу, а унутрашње право Високе стране уговорнице у питању омогућава само делимичну одштету, Суд ће, ако је то потребно, пружити правично задовољење оштећеној странци.“

А. Штета

28. Подносилац представке тражио је 15.000,00 евра (ЕУР) за накнаду нематеријалне штете.

29. Влада није дала никакав коментар с тим у вези.

30. Суд се уверио да је подносилац представке без сумње имао потешкоће због дужег кашњења у поступку у питању. Он због тога досуђује подносиоцу представке ЕУР 3.600,00 на име нематеријалне штете, умањен за износе који су можда већ исплаћени с тим у вези на домаћем нивоу.

Б. Трошкови

31. Подносилац представке је такође тражио одређене износе на име трошкова насталих пред домаћим судовима.

32. Влада није дала никакав коментар с тим у вези.

33. У овом предмету, с обзиром на документа која поседује, Суд констатује да се, пошто спорни поступак на домаћем нивоу још није

завршен, подносиоцу представке још може досудити накнада трошкова насталих на домаћем нивоу. Захтев подносиоца представке за накнаду трошкова поступка мора се због тога одбацити.

В. Законска камата

34. Суд сматра да је примерено да затезна камата буде заснована на најнижој каматној стопи Европске централе банке уз додатак од три процентна поена.

ИЗ ТИХ РАЗЛОГА, СУД, ЈЕДНОГЛАСНО,

1. *Проглашава* представку допуштеном;
2. *Утврђује* да је дошло до повреде члана 6. став 1. Конвенције;
3. *Утврђује*
 - (а) да Тужена држава треба да исплати подносиоцу представке, у року од три месеца, ЕУР 3.600,00 (три хиљаде шест стотина евра) на име нематеријалне штете, умањен за сваки износ који је можда већ исплаћен с тим у вези на домаћем нивоу заједно са порезом који се може наплатити подносиоцу представке, који ће се претворити у валуту Тужене државе по курсу важећем на дан исплате;
 - (б) да по истеку горе наведена три месеца до исплате, треба платити обичну камату на горе наведене износе по стопи која је једнака најнижој каматној стопи Европске централе банке уз додатак од три процентна поена;
4. *Одбија* преостали део захтева подносиоца представке за правично задовољење.

Састављено на енглеском језику и достављено у писаној форми на дан 28. марта 2017. године, у складу са правилом 77 ст. 2. и 3. Пословника Суда.

Fatoş Araci
Заменик секретара

Luis López Guerra
Председник